

ارزیابی چیدمان سطحی خودروهای مولکولی به کمک شبیه‌سازی درشت‌دانه دینامیک مولکولی

مهمنشی مکانیک شریف (نهم ۱۶۰) دری ۴۰ شماره ۱، ص ۳۹-۶۰ (پژوهشی)

مهران واعظی (دانشجوی دکتری)
پژوهشکده علوم و فناوری نانو، دانشگاه صنعتی شریف

حسین نجات پیشکناری * (دانشیار)
دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی شریف

محمد رضا اجتهدی (استاد)
دانشکده فیزیک، دانشگاه صنعتی شریف

استفاده از مدل درشت‌دانه در شبیه‌سازی دینامیک مولکولی امکان بررسی نانوساختارها را با صرف زمان و هزینه کمتر فراهم می‌سازد. در پژوهش حاضر، مدل درشت‌دانه‌ای برای توصیف چیدمان سطحی نانوخودروها ارائه می‌گردد. در این مدل، فرض می‌شود که در برهمکنش بین نانوخودروها، بهمکنش بین چرخ‌ها نقش عمدۀ را ایفا می‌کند. آنالیز انرژی پتانسیل بین دو نانوخودرو، پیکربندی تعادلی نانوخودروها را توصیف می‌کند. با شبیه‌سازی خوش‌های که شامل دو نانوخودرو در دماهای مختلف از ۲۰° تا ۶۰° کلوین است، پایداری حرارتی پیکربندی‌های تعادلی مورد آزمایش قرار می‌گیرند. در دمای کلوین ۲۰°، پیکربندی نانوخودروها پایدار باقیمانده و در دمای ۴۰° کلوین نانوخودروها می‌توانند از یک پیکربندی تعادلی به پیکربندی دیگر تغییر وضعیت دهند. این در شرایطی است که در دمای ۶۰° کلوین و بالاتر، انرژی حرارتی منتقل شده به دو نانوخودرو باعث جذب آنها می‌شود. در گام بعد، چیدمان سطحی خوش‌هایی شامل چهار و هشت نانوخودرو بررسی می‌گردد. پیش‌بینی‌های به دست آمده از مدل درشت‌دانه، مطابق با نتایج مطالعات قبلی، پیرامون مدل تمام - اتم خوش‌هایی شامل نانوخودروهاست.

mehran.vaezi@sharif.edu
nejat@sharif.edu
ejtehadi@sharif.edu

وازگان کلیدی: شبیه‌سازی دینامیک مولکولی، مدل درشت‌دانه، نانوخودرو، ماشین‌های مولکولی، خودسamanی روی سطح.

۱. مقدمه

یکی از روش‌های دقیق ساخت نانومواد با ابعاد کوچک، ساخت با رویکرد پایین به بالا است.^[۱] که در آن نانومواد از طریق خودسamanی^۱ پیش‌سازه‌های مولکولی به دست می‌آیند.^[۲] به منظور مونتاژ موقتی آمیز نانوساختار موردنظر از طریق روش ساخت پایین به بالا، ابتدا ویزگی‌های مولکولی‌های پیش‌سازه که در طی فرآیند خودآرایی به یکدیگر متصل می‌شوند، باید شناسایی شوند.^[۳] در حال حاضر، ارتباط بین ساختار مولکولی‌های پیش‌سازه و نتیجه فرآیند خودآرایی توجه بسیاری از پژوهش‌ها را به خود جلب کرده است.^[۷-۹] از حوزه‌هایی که به منظور ساخت نانومواد با دیدگاه پایین به بالا مورد توجه قرار گرفته است، طراحی و سنتز ماشین‌های مولکولی^۲ حرکت‌کننده روی سطح می‌باشد

* نویسنده مسئول

در سال‌های اخیر بررسی حرکت نانوخودروها روی سطح، مورد توجه بسیاری از پژوهشگران قرار گرفته است.^[۱۰-۱۲] در سال ۲۰۰۶، نوع خاصی از خودروهای باشد

تاریخ: دریافت ۲۵/۱۰/۱۴۰۰، صلاحیه ۲۱/۱/۱۴۰۲، پذیرش ۳۰/۱/۱۴۰۲.

استاد به این مقاله:

واعظی، مهران، نجات پیشکناری، حسین واجتهدی، محمد رضا، ۱۴۰۳. ارزیابی چیدمان سطحی خودروهای مولکولی به کمک شبیه‌سازی درشت‌دانه دینامیک مولکولی. دانشکده مهندسی مکانیک شریف، ۴۰(۱)، صص. ۴۶-۳۹.

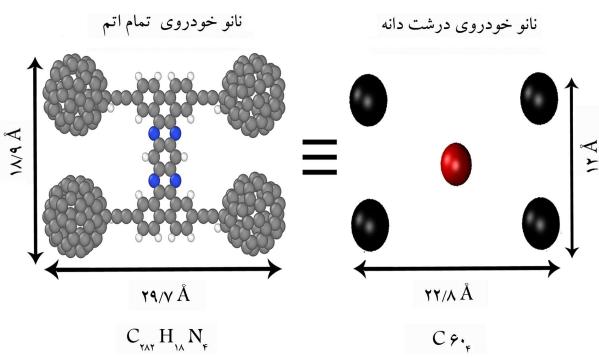
DOI:10.24200/J40.2023.61727.1669

می‌شود، پیش‌بینی‌های حاصل از مدل درشت‌دانه‌ای با نتایج مطالعات قبلی که روی مدل تمام - اتم نانوخدروها انجام شده مقایسه می‌گردد. در نهایت، امکان استفاده از این مدل برای سیستم‌های بزرگ‌تر شامل چهار و هشت نانوخدرو به طور جداگانه بررسی می‌شود.

۲. روش‌های محاسباتی

در مدل درشت‌دانه‌ای ارائه شده، فرض می‌شود که نانوخدروها بیشترین برهمکنش را از طریق چرخ‌ها با یکدیگر دارند. از این‌رو مطابق شکل ۱، چهار ذره متناظر با چهار چرخ نانوخدرو در نظر گرفته می‌شوند. از آنجایی که در نانوخدروها، چرخ‌ها به‌کمک پیوندهای شیمیایی به یکدیگر مقید شده‌اند، در مدل درشت‌دانه‌ای نیز چرخ‌ها با پیش‌های پیوندی و خمی زاویه‌ای هارمونیک با ضریب سختی زیاد (به ترتیب $10000\text{ eV}/A^2$ و $100000\text{ eV}/rad^2$) به یکدیگر متصل می‌شوند، تا در حین شبیه‌سازی ساختارهای صلبی وجود داشته باشد. همان‌طور که در شکل ۱ می‌بینیم، پیوندهایی که طول نانوخدرو مستطیلی شکل را مشخص می‌کنند، فاصله تعادلی $22/8\text{ \AA}$ دارند و پیوندهایی که عرض نانوخدرو را مشخص می‌کنند، فاصله تعادلی $12/0\text{ \AA}$ می‌باشند. مقادیری که برای طول تعادلی پیوندین ذرات (چرخ‌ها) تعادلی در نظر گرفته شده است، معادل فاصله مرکز جرم چرخ‌های نانوخدرو در مدل تمام - اتم می‌باشد.^[۲۴] زاویه‌های تعادلی در جملات خمی زاویه‌ای نیز برابر 90° درجه در نظر گرفته شده، تا ذرات مشابه چرخ‌های نانوخدرو روی روسیه یک مستطیل قرار گیرند. لازم به ذکر است که جرم ذرات، معادل جرم 64 اتم کربن (جرم فولرین) در نظر گرفته شده است.

برای تعریف برهمکنش بین ذرات چرخ در مدل درشت‌دانه، ابتدا انرژی برهمکنش بین دو فولرین بر حسب فاصله بین مرکز جرم آنها محاسبه شد. بدین منظور با ثابت نگه داشتن یک فولرین و جابجایی یک بعدی فولرین دیگر، انرژی برهمکنش بین دو مولکول از طریق محاسبه مجموع انرژی پتانسیل بین اتم‌های آنها به دست می‌آید. برهمکنش بین اتم‌های دو فولرین توسطتابع انرژی پتانسیل لنارد - چونز $12-6$ تعریف شده و پارامترهای آن $\epsilon = 2/4\text{ meV}$ و $\sigma = 3/4\text{ \AA}$ و در نظر گرفته شده است.^[۲۵] به این ترتیب مطابق شکل ۲، انرژی برهمکنش بین دو مولکول فولرین بر حسب فاصله مرکز جرم آنها به دست می‌آید. همان‌طور که در شکل ۲ مشاهده می‌شود، با استفاده از تابع مورس، یک منحنی برانرژی برهمکنش دو فولرین برآش کرده و این‌گونه برهمکنش بین دو فولرین در شکل ۲، توسطتابع پتانسیل مورس با شعاع قطع 20 آنگستروم تعریف می‌گردد.

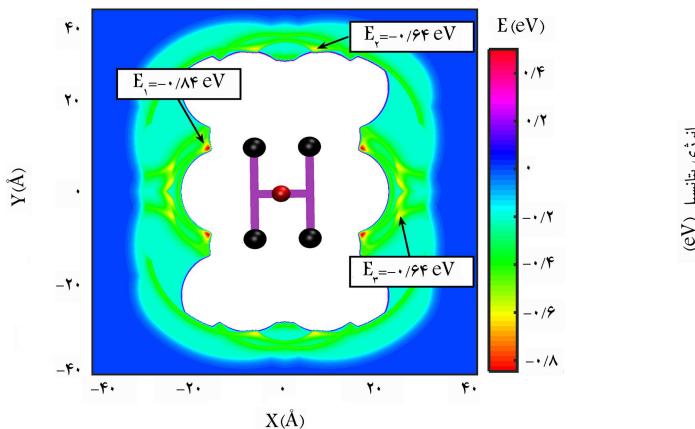
شکل ۱. نمایش مدل تمام - اتم و درشت‌دانه نانوخدرو.

مولکولی به نام «نانوبراک» و «نانوکار» توسط جیمز توز و همکارانش^[۱۶] سنتز شد، که در آنها از چهار مولکول فولرین به عنوان چرخ استفاده شده است. ساختار کروی فولرین، این مولکول را به گزینه‌ی مناسبی جهت استفاده در نانوخدروها تبدیل می‌کند. در مطالعات بعدی، از ساختارهای دیگری نظری بی - کربورین،^[۱۷] ادمتین^[۱۸] و ترکیبات آلی - فلزی^[۱۹] به عنوان چرخ‌های نانوخدرو استفاده شده است. به لحاظ آزمایشگاهی، جابجایی این نانوماشین‌ها روی سطح معمولاً از طریق میدان الکتریکی ناشی از میکروسکوپ تونی روبشی^[۲۰] صورت می‌گیرد. از این روش در مسابقات نانوخدروها که برای اولین بار در سال ۲۰۱۷ در فرانسه برگزار شد، استفاده گردید.^[۲۱]

آکیمو و همکارانش^[۲۲] اولین تلاش تئوری به منظور ارزیابی حرکت نانوخدروها روی سطح را انجام دادند. در این پژوهش، حرکت نانوخدروها روی سطح طلا در دمای بالای 400°C کلوبین، دامنه‌ی جابجایی قابل توجهی پیدا کرد که با مشاهدات آزمایشگاهی تطابق دارد. با توجه به بررسی حرکت نانوخدروها روی سطح دو بعدی مانند گرافن^[۲۳] و نیتریدبور^[۲۴] این نتیجه حاصل می‌شود که در دمای یکسان نانوخدروها روی این سطوح نسبت به سطوح فلزی، ضریب انتشار و جابجایی بیشتری را تجربه می‌کنند. دسته دیگری از مطالعات، روی هدایت هدفمند حرکت نانوخدروها روی سطح انجام گرفته است. نمی و همکارانش^[۲۵] به کمک روش دینامیک مولکولی حرکت جهت دار نانوخدروها می‌شود استفاده کرده‌اند. از جمله شرایطی که باعث حرکت جهت دار نانوخدروها می‌شود استفاده از پله‌های اتمی در سطح،^[۲۶] سطوح ترکیبی،^[۲۷] ایجاد گرادیان دمایی^[۲۸] و گرادیان کرنش^[۲۹] در سطح می‌باشد. علاوه بر روش‌های مبتنی بر دست کاری سطح، حرکت جهت دار سطحی در نوعی نانوخدرو با شش چرخ نیز گزارش شده است.^[۳۰]

در برخی از پژوهش‌های آزمایشگاهی، خودآرایی مولکولی نانوخدروها روی سطح مورد توجه قرار گرفته است. در یکی از این مطالعات، نوعی ماشین مولکولی ساخته شده که از دو قسمت مکمل شکیل می‌گردد که به کمک پیوند هیدروژنی و یا در مدلی دیگر با برهمکنش فلز - لیگاند به یکدیگر متصل می‌شوند.^[۳۱] استفاده از این برهمکنش‌های ناپیوندی به دلیل جهت دار نانوخدروها می‌شود. ساخت نانوخدروها موردنظر هستند. در ادامه، با ایجاد دو عامل برقرارکننده‌ی پیوند هیدروژنی در واحد ساختاری این نانوخدروها، زنجیره خود منتشر تولید می‌شود، که این زنجیره «نانوقطران» نامیده شده است.^[۳۲] در مشاهدات آزمایشگاهی طول زنجیره خودمنتظر به دست آمد، از این روش تا چند میکرومتر اندازه‌گیری شده است. در شرایطی که از خودآرایی در ساخت ماشین‌های مولکولی استفاده شده است، چیدمان و آرایش این ساختارها روی سطح کمتر مورد توجه قرار گرفته است. از طرفی، در آزمایشگاه با مجموعه‌ای از نانوخدروها روی سطح مواجه هستیم.^[۳۳] شناخت برهمکنش ناپیوندی بین نانوخدروها و چیدمان سطحی آنها، می‌تواند در طراحی نانوساختارهای سطحی مفید واقع شود.

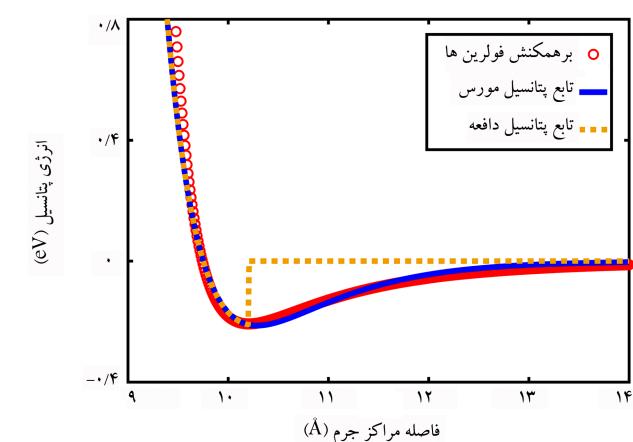
روش متدالوی که در بررسی حرکت سطحی مولکولی موردادستفاده قرار می‌گیرد، شبیه‌سازی دینامیک مولکولی تمام - اتم است.^[۳۴-۳۰] استفاده از این روش که در آن غالباً از میدان نیروی مکانیک مولکولی^[۳۱] استفاده می‌شود، نیازمند صرف وقت و هزینه قابل توجهی می‌باشد. در پژوهش حاضر، به منظور افزایش سرعت محاسبات جهت تعیین آرایش سطحی نانوخدروها و نیز امکان بررسی آرایش سطحی نانوخدروهای دیگر، اقدام به طراحی مدل درشت‌دانه‌ای برای شبیه‌سازی ماشین‌های مولکولی بر پایه فولرین شده است. در ابتدا، برهمکنش سطحی دو نانوخدرو و پیکربندی‌های تعادلی آنها توسط مدل درشت‌دانه‌ای به دست می‌آید. با تغییر دمای شبیه‌سازی، پایداری حرارتی این پیکربندی‌های تعادلی در دماهای مختلف ارزیابی

شکل ۳. کمترین انرژی پتانسیل بین دو نانوخودرو در حالی که، نانوخودرو مرکز در مبدأ مختصات قرار گرفته و نانوخودرو محیطی در اطراف آن به نقاط مختلف جابجا شده و نسبت به آن در زوایای مختلف قرار می‌گیرد.

نانوخودروی دیگر، مکان‌های مختلف در اطراف نانوخودروی مرکزی، نانوخودروی دوم حول محور عمود بر در هر نقطه در اطراف نانوخودروی مرکزی، نانوخودروی دوم حول محور عمود بر سطح ۹۰ درجه می‌چرخد و در هر موقعیت انرژی پتانسیل بین دو نانوخودرو محاسبه می‌گردد. برای هر نقطه در اطراف نانوخودروی مرکزی، کمترین انرژی پتانسیل بین دو نانوخودرو که از چرخش نانوخودروی محیطی به دست آمده ثبت می‌گردد. به این طریق، ما در فواصل مختلف دو نانوخودرو، کمترین انرژی پتانسیل برهمکنش دو نانوخودرو را با ازای پیکربندی‌های متفاوت (زاویه‌های نسبی مختلف دو نانوخودرو) به دست می‌آوریم. لازم به ذکر است که انرژی برهمکنش بین دو نانوخودرو از طریق پتانسیل مورس و پتانسیل دافعه معروفی شده، در شکل ۲ محاسبه می‌شود. نانوخودروی محیطی با گام‌های ۱۰° آنکستروم در اطراف نانوخودروی مرکزی جابجا می‌شود و در هر نقطه با گام‌های ۱ درجه می‌چرخد. علت چرخش ۹۰ درجه‌ای نانوخودروی محیطی در هر نقطه، تقارن موجود در ساختار نانوخودرو (تقارن D_{2h}) می‌باشد.

شکل ۳، کمترین انرژی پتانسیل بین دو نانوخودرو در فواصل مختلف مرکز جرم در پیکربندی‌های متفاوت را نشان می‌دهد. طبق این شکل، با توجه به تقارن موجود در نانوخودرو تقریباً سه نوع نقطه کمینه موضعی وجود دارد. انرژی برهمکنش بین دو نانوخودرو در این حالات تعادلی، معادل 8.4° ، 56° و 90° -الکترون‌رلت است. براساس شکل ۳، در حالات تعادلی ۱ و ۲، که به ترتیب دارای انرژی پتانسیل 40° و 56° -الکترون‌رلت هستند، مرکز جرم نانوخودروی محیطی در نقاط در 90° و 56° از مرکز نانوخودرو بهتر پیکربندی‌های تعادلی دو نانوخودرو، موقعیت نسبی آنها در این حالت تعادلی نام برده شده، در شکل ۴ به نمایش درآمدند. براساس مدل درشت‌دانه ارائه شده برای نانوخودروها، پیکربندی موازی می‌باشد. از طرفی در حالت تعادلی دو نانوخودرو می‌باشد. با توجه به انرژی پیکربندی‌های هم‌شماره ۱ پایدارترین پیکربندی تعادلی دو نانوخودرو می‌باشد. در پژوهشی که اخیراً روی مدل تمام-اتم نانوخودروها انجام دادیم^[۲۹]، سه حالت تعادلی برای سیستم دو نانوخودرو یافت شد. طبق این تحقیق، موقعیت نسبی دو نانوخودرو در حالات تعادلی مشابه پیکربندی‌های تعادلی به دست آمده از حالت درشت‌دانه می‌باشند. از طرفی،

شکل ۲. انرژی برهمکنش دو مولکول فولرین بر حسب فاصله مرکز جرم آنها.

$$U(x) = D(e^{-(\alpha(x-x_0))} - 2e^{-(\alpha(x-x_0))}) \quad (1)$$

در رابطه ۱ ضرایب تابع مورس برازش شده، عبارت‌اند از $\alpha = 1/29 \text{ \AA}^{-1}$ ، $D = 10/29 \text{ \AA}^{10}$ و $x_0 = 10/29 \text{ \AA}$.

همانطور که در شکل ۲ مشاهده می‌شود، تابع مورس استفاده شده برای تعریف پتانسیل بین دو مولکول و تابع پتانسیل جهت ایجاد دافعه در مرکز نانوخودرو نیز بر حسب فاصله ذرات رسم شده‌اند. مشکلی که در شبیه‌سازی نانوخودرو چهار ذره‌ای با آن مواجه هستیم، در هم فرورفت نانوخودروهاست. مطابق نمایش تمام-اتم نانوخودرو (شکل ۱)، فواصل بین چرخ‌ها توسط شاسی اشغال شده است و چرخ‌های نانوخودروی دیگر نمی‌توانند در این فواصل قرار گیرند. اما هنگام استفاده از مدل درشت‌دانه با چهار ذره، چرخ‌های یک نانوخودرو درون بخش داخلی نانوخودروی مقابل قرار می‌گیرند که در حالت طبیعی این مکان با شاسی نانوخودرو اشغال شده است.

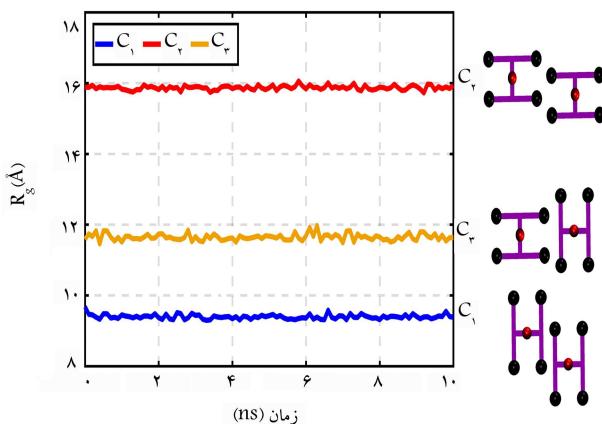
به منظور حل این مشکل، یک ذره به جرم شاسی در مرکز نانوخودرو تعییه می‌شود (ذره قمرزنگ در شکل ۱). تفاوت این ذره با چرخ‌ها در این است که این ذره صرفاً برهمکنش دافعه با ذراتی که به آن نزدیک می‌شوند برقرار می‌کند. همان‌طور که در شکل ۲ مشاهده می‌شود، انرژی پتانسیل برهمکنش سایر چرخ‌ها با این ذره می‌مرکزد درواقع همان تابع پتانسیل مورس است که در آن شعاع قطع به نحوی انتخاب شده که صرفاً به نیروی دافعه اجازه اثر می‌دهد و مانع از پیکربندی نامطلوب دو نانوخودرو می‌شود.

در مدل ارائه شده، به منظور افزایش سرعت شبیه‌سازی‌ها زیرلایمی در نظر نمی‌گیریم و مسئله در دو بعد حل می‌شود. از ترموستات نوز-هوور^[۲۷, ۳۶] برای ایجاد دمای ثابت در شبیه‌سازی استفاده شده است. شبیه‌سازی‌ها به کمک نرم‌افزار لپیس^[۲۸] پیاده‌سازی شده است که از روش انتگرال‌گیری و رله سرعتی برای حل معادلات حرکت استفاده می‌کند. برای شبیه‌سازی مدل درشت‌دانه‌ای نانوخودروها از گام زمانی ۱ فرمتوئنیه استفاده می‌گردد.

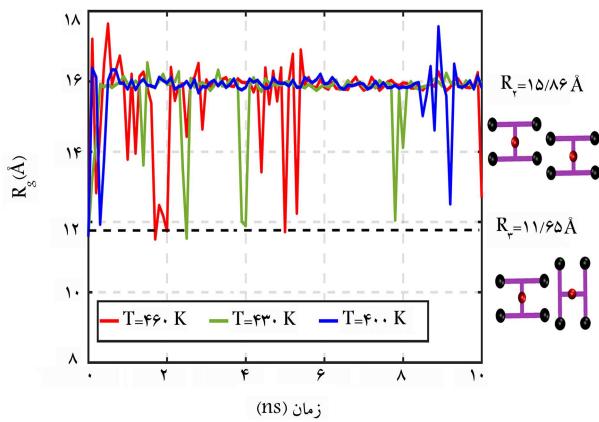
۳. بحث و نتایج

۳.۱. انرژی پتانسیل برهمکنش دو نانوخودرو

به منظور درک موقعیت تعادلی دو نانوخودرو، آنالیز انرژی پتانسیل انجام شد. در این آنالیز، با استفاده از مدل درشت‌دانه، یک نانوخودرو در مبدأ مختصات قرار می‌گیرد.

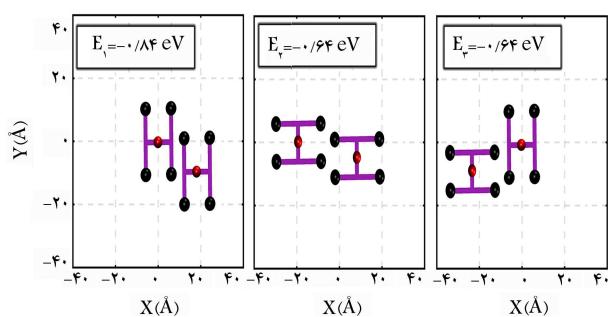
شکل ۵. شعاع ژیراسیون مربوط به پیکربندی‌های تعادلی شماره ۱، ۲ و ۳ در حین شبیه‌سازی در دمای ۲۰۰ کلوین.

شکل ۶. شعاع ژیراسیون مربوط به خوش دوتایی نانوخدرو در دماهای ۴۰۰، ۴۳۰ و ۴۶۰ کلوین بر حسب زمان شبیه‌سازی.

شماره ۱، ۲ و ۳ قرار داده شده‌اند، پیکربندی خود را تا پایان شبیه‌سازی ۱۰ نانوثانیه حفظ می‌کنند. از طرفی، پایداری حرارتی وضعیت‌های تعادلی در این دما، با مطالعات قبلی پیرامون پایداری پیکربندی‌های تعادلی نانوخدروهای تمام - اتم سازگاری دارد.^[۲۹]

در گام بعدی، پیکربندی‌های تعادلی دو نانوخدرو را در دماهای ۴۰۰ و ۴۳۰ کلوین مورد آزمایش قرار می‌دهیم. شکل ۶، شعاع ژیراسیون دو نانوخدرو را در دماهای مذکور و در طول ۱۰ نانوثانیه شبیه‌سازی نشان می‌دهد. طبق این شکل، شعاع ژیراسیون متناظر با پیکربندی تعادلی شماره ۲، در حین شبیه‌سازی مقادیر کمتری پیدا می‌کند که به معنای تغییر وضعیت نسبی نانوخدروها در طول شبیه‌سازی می‌باشد. همان‌طور که در تغییرات شعاع ژیراسیون خوش دوتایی نانوخدرو مشخص است، دو نانوخدرو در بازه‌های زمانی مشخص مقدار شعاع ژیراسیون (۱۱/۶۵ Å) متناظر با پیکربندی شماره ۳ را پیدا می‌کنند. در واقع در بازه‌های زمانی کوتاهی وضعیت نسبی از پیکربندی تعادلی شماره ۲ به پیکربندی تعادلی شماره ۳ تغییر می‌کند. با افزایش دما به ۴۶۰ کلوین، بسامد تغییر وضعیت نسبی نانوخدروها افزایش می‌یابد، زیرا در این دما با افزایش انرژی گرمایی، دو نانوخدرو این توانایی را پیدا می‌کنند تا مطابق با شکل ۳، از نقاط کمینه انرژی پتانسیل خارج شده و وضعیت‌های تعادلی با انرژی متفاوتی را تجربه کنند. تغییر وضعیت نسبی نانوخدروها و تبدیل پیکربندی‌های تعادلی به یکدیگر در بررسی‌های تمام - اتم

شکل ۷. موقعیت نسبی دو نانوخدرو در پیکربندی‌های متناظر با کمینه انرژی پتانسیل.

انرژی حالات تعادلی در مدل تمام - اتم، کمی با آنچه از مدل درشت‌دانه به دست می‌آید، متفاوت است. تفاوت مقادیر انرژی در مدل درشت‌دانه و تمام - اتم مربوط به در نظر گرفتن ذره مرکزی در نانوخدرو درشت‌دانه شده است. به طور خلاصه، مدل درشت‌دانه ارائه شده برای نانوخدرو موقعیت نسبی تعادلی دو نانوخدرو را درست پیش‌بینی کرده، اما مقدار انرژی حالات تعادلی را کمی متفاوت تخمین می‌زند.

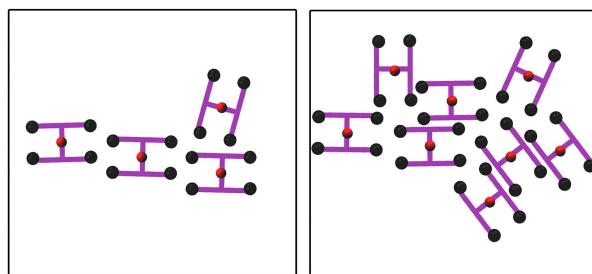
۲.۰. پایداری حرارتی پیکربندی‌های تعادلی

طبق آنچه در بررسی مدل درشت‌دانه - اتم نانوخدروها مشخص شده است،^[۲۹,۷] با توجه به اینکه پیکربندی‌های تعادلی متناظر با نقاط کمینه موضعی انرژی پتانسیل هستند، در اثر افزایش دما نانوخدروها می‌توانند از یک حالت تعادلی (یک کمینه انرژی موضعی)، خارج شده و پیکربندی تعادلی دیگری را پیدا کنند. با توجه به پوهش ذکر شده، دو نانوخدرو در دمای ۲۰۰ کلوین و پایین‌تر پیکربندی تعادلی خود را حفظ می‌کنند. در دمای ۴۰۰ کلوین، تغییر پیکربندی‌های تعادلی به یکدیگر گزارش شده و در دماهای بالا (۶۰۰ کلوین و بیشتر)، با توجه به انرژی حرارتی زیاد، جدایش دو نانوخدرو از یکدیگر مشاهده می‌گردد.^[۷]

به منظور بررسی صحبت مدل درشت‌دانه در تخمین پایداری حرارتی پیکربندی‌های تعادلی، دو نانوخدرو درشت‌دانه در دماهای ۲۰۰، ۴۰۰ و ۶۰۰ کلوین مورد بررسی قرار گرفته‌اند. کمیتی که برای بررسی پایداری حرارتی ساختارهای تعادلی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد، شعاع ژیراسیون مربوط به خوش دوتایی نانوخدرو است که از رابطه زیر قابل محاسبه می‌باشد:

$$R_g = \sqrt{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N |\mathbf{r}(i) - \mathbf{r}_{cm}|^2} \quad (2)$$

در رابطه‌ی اخیر، \mathbf{r}_{cm} و $(i) \mathbf{r}$ به ترتیب مختصات مرکز جرم خوش و مختصات مرکز جرم نانوخدروهای درون خوش می‌باشند. همچنین، N تعداد نانوخدروهای موجود در خوش است که در این حالت برابر ۲ در نظر گرفته می‌شود. مطابق شکل ۵، در دمای ۲۰۰ کلوین هریک از پیکربندی‌های تعادلی از خود شعاع ژیراسیون منحصر به‌فردی را نشان می‌دهند. در پیکربندی شماره ۱، با توجه به اینکه ذرات در فاصله نزدیک‌تری نسبت به مرکز جرم خوش قرار می‌گیرند، شعاع ژیراسیون نسبت به سایر پیکربندی‌ها کمتر است ($R_g = ۹/۳۹ \text{ Å}$). در پیکربندی‌های تعادلی شماره ۲ و ۳، شعاع ژیراسیون به - ترتیب مقادیر متوسط $۱۵/۸۶ \text{ Å}$ و $۱۱/۶۵ \text{ Å}$ را دارد. با توجه به ثابت بودن مقادیر شعاع ژیراسیون در شبیه‌سازی با پیکربندی‌های تعادلی مختلف در دمای ۲۰۰ کلوین، این نتیجه به دست می‌آید که این پیکربندی‌ها در این دما پایدار هستند. نانوخدروهایی که در ابتدا در وضعیت‌های نسبی تعادلی

شکل ۸. ساختارهای نهایی به دست آمده از شبیه‌سازی خوشی‌های الف و ب در دمای ۲۰۰ کلوین.

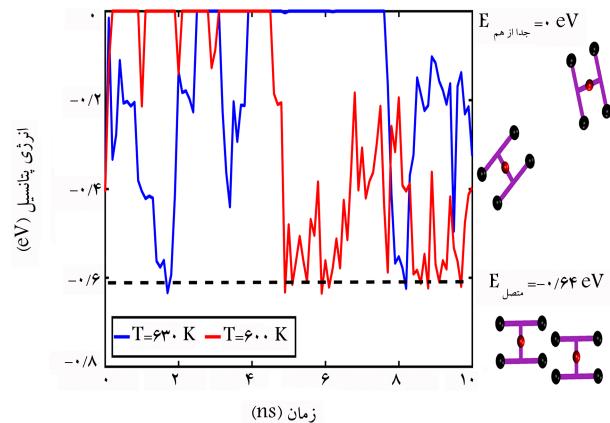
نانوخودرو به دست آمد. در شکل ۸، ساختار نهایی نانوخودروها پس از ۲۰ نانوثانیه مشاهده می‌شود.

مطابق با شکل ۸، در اکثر موارد وضعیت نسبی هر زوج نانوخودرو مجاور، مشابه اتصالات تعادلی به دست آمده در قسمت‌های قبل می‌باشد. در شکل ۸ ب، ملاحظه می‌شود که سه نانوخودروها در پیکربندی تعادلی شماره ۲ قرار دارند و نانوخودروی چهارم پیکربندی شماره ۳ را با نانوخودروی همسایه، تجربه می‌کند. با دقت در نانوخودروهای موجود در همسایگی هم‌دیگر در خوشی هشت‌تایی، می‌توان نتیجه گرفت که وضعیت نسبی نانوخودروهای مشابه در اغلب حالات، وضعیت پیکربندی‌های تعادلی است که در خوشی دوتایی مشاهده شد. لازم به ذکر است که وجود پیکربندی‌های تعادلی مربوط به خوشی دوتایی در خوشی‌های بزرگ‌تر نانوخودرو مطابق با نتایج مدل تمام - اتم می‌باشد.

از محدودیت‌های مطالعه رفتار نانوخودروها به روش تمام - اتم زمان بر بودن اجرای محاسبات می‌باشد. روش درشت‌دانه حاضر، با هدف کاهش هزینه محاسباتی و به منظور بررسی چیدمان سطحی نانوخودروها ارائه گردیده است. همان‌طور که در بخش ۱-۳ و ۲-۳ این مطالعه ملاحظه گردید، روش ارائه شده، پیکربندی‌های تعادلی را در اتصال دو نانوخودرو و پایداری حرارتی آنها را به درستی پیش‌بینی می‌کند. با افزایش تعداد نانوخودروها به چهار و هشت نانوخودرو در یک خوشی، اگرچه پیکربندی‌های تعادلی مشاهده شده (پیکربندی‌های شماره ۱، ۲ و ۳)، در مدل درشت‌دانه خوشها، مطابق با پیکربندی‌های تعادلی به دست آمده از مدل تمام - اتم است، ولی روش درشت‌دانه پیش‌بینی دقیقی در مورد تعداد هر نوع پیکربندی ارائه نمی‌دهد. به عنوان مثال، در شکل ۸ - الف که نتیجه شبیه‌سازی هشت نانوخودروی درشت‌دانه نشان داده شده است، یک زوج نانوخودرو در پیکربندی تعادلی شماره ۲ قرار گرفته‌اند. درحالی‌که در مدل تمام - اتم این خوشی، نتیجه شبیه‌سازی دو زوج نانوخودرو را در پیکربندی تعادلی شماره ۲ نشان می‌دهد.^[۴۹] بنابراین، مدل درشت‌دانه حاضر در بررسی نوع اتصال نانوخودروها در خوشهای مولکولی و پایداری حرارتی آنها قابل استفاده بوده و برای پیش‌بینی دقیق تعداد گونه‌های مختلف اتصال، استفاده از مدل تمام - اتم توصیه می‌شود.

۴. نتیجه‌گیری

در این مقاله، با استفاده از روش دینامیک مولکولی، مدل درشت‌دانه جهت بررسی چیدمان سطحی ماشین‌های مولکولی ارائه شد. در مدل ارائه شده، برهمکنش نانوخودروها بر پایه فولرین بیشتر از طریق چرخ‌ها در نظر گرفته می‌شود. در

شکل ۷. انرژی پتانسیل مربوط به خوشی شامل دو نانوخودرو در دماهای ۶۰۰ و ۶۳۰ کلوین.

خودروهای مولکولی در دمای ۶۰ کلوین نیز گزارش شده است^[۴۹] که این صحت مدل درشت‌دانه را تأیید می‌کند. همان‌طور که در قسمت قبل مشاهده شد، پیکربندی‌های تعادلی پایداری حرارتی خود را در دمای کلوین و بالاتر از دست می‌دهند. با این وجود، در این دما دو نانوخودرو، درون یک خوشی قرار دارند و جاذبه و اندروالنسی بین نانوخودروها مانع جدایش آنها می‌شود.

با افزایش دما به بازه‌ی ۶۰ کلوین و بیشتر، طبق پژوهش‌های اخیر پیرامون حرکات سطحی نانوخودروهای تمام - اتم و ساختارهای مشابه،^[۴۰,۴۲] انرژی حرارتی بالا این امکان را فراهم می‌کند تا مولکول‌ها بر جاذبه واندرالنسی بین خود غلبه کنند و از یکدیگر جدا شوند. شکل ۷، انرژی پتانسیل بین مولکولی را برای خوشی شامل دو نانوخودرو در دماهای ۶۰۰ و ۶۳۰ کلوین نشان می‌دهد. براساس تغییرات انرژی پتانسیل، دو نانوخودرو در دمای ۶۰۰ کلوین در بازه زمانی قابل توجهی سطح انرژی صفر پیدا می‌کنند که این به معنای جدا شدن دو مولکول از یکدیگر است. با افزایش دما به ۶۳۰ کلوین در بازه زمانی طولانی‌تر سطح انرژی پتانسیل صفر و انرژی گرمایی ذرات در این دما باعث واجذب مولکول‌ها از یکدیگر می‌شود. لازم به ذکر است که افت مجدد مقدار انرژی پتانسیل از مقدار صفر به مقادیر کمتر به معنای برخورد و اتصال مجدد نانوخودروها روی سطح است.

در برخی زمان‌ها، سطح انرژی به مقدار انرژی متناظر با پیکربندی‌های تعادلی ۲ و ۳ می‌رسد و در این بازه‌های محدود زمانی دو نانوخودرو در این موقعیت‌های تعادلی قرار می‌گیرند. برخورد مجدد نانوخودروها به یکدیگر پس از جدایش، بستگی به ابعاد جعبه شبیه‌سازی دارد. اگر شبیه‌سازی در یک جعبه بسیار بزرگ صورت گیرد، نانوخودروها پس از یک بار جدا شدن، نیاز به مدت زمان بسیار زیادی نیاز دارند تا دوباره روی سطح برخورد کرده و یکدیگر را بیابند.

۴.۳. آرایش سطحی خوشهای بزرگ‌تر نانوخودرو

پس از بررسی آرایش سطحی دو نانوخودرو در دماهای مختلف، ساختارهای دو بعدی خوشهای نانوخودروی که شامل ۴ و ۸ خودرو می‌باشند، مورد بررسی قرار می‌گیرد. از آنجاکه در دمای ۲۰۰ کلوین، وضعیت تعادلی نانوخودروها به لحاظ حرارتی پایدار هستند، خوشهای مذکور در این دما، به مدت ۲۰ نانوثانیه شبیه‌سازی می‌شوند. از طرفی مطابق با نتایج مطالعات اخیر، در خوشهای بزرگ‌تر نانوخودروها، اتصالات بین هر زوج نانوخودرو مشابه پیکربندی‌های تعادلی است که در بررسی خوشی دوتایی

تعادلی، مقدار ثابتی را در طول شبیه سازی نشان داد که این به معنای پایداری حرارتی
پیکربندی ها در این دما می باشد. در دمای ۴۰۰ کلوین، شعاع زیرا سیون بین مقدار
متناظر با پیکربندی تعادلی شماره ۳ و شعاع زیرا سیون پیکربندی ۲ در تناوب قرار
داشت. با افزایش دما به ۴۳۵ و ۴۶۰ کلوین، بسامد غیر پیکربندی دو نانو خودرو
افزایش یافت. درنتیجه، در باره دمایی اطراف ۴۰۰ کلوین، نانو خودروها انرژی لازم
را برای اینکه از یک نقطه با انرژی پتانسیل کمیته به نقطه دیگر (از یک پیکربندی
تعادلی به پیکربندی دیگر) غیر وضعيت دهند، بدست آوردند.

در بازه دمایی بالاتر (۴۶۰ کلوین و بیشتر)، انرژی حرارتی متقل شده به دو
نانو خودرو به قدری افزایش یافت که دو نانو خودرو توانستند بر جاذبه و اندر والسی بین
خود غلبه کنند و از یکدیگر جدا شوند. رفتار دمایی مدل درشت دانه خوش دو تابی
نانو خودرو در دماهای نام برد (۲۰۰، ۴۰۰ و ۶۰۰ کلوین)، با مطالعه مدل تمام -
اتم خوش ده شامل دو نانو خودرو سازگاری دارد. با شبیه سازی خوش های بزرگ تر که
شامل ۴ و ۸ نانو خودرو می باشند، موقعیت تعادلی نانو خودروها در دمای ۲۰۰ کلوین
به دست آمد. با در نظر گرفتن نحوه اتصال هر نانو خودرو با نانو خودروهای مجاور،
این نتیجه حاصل شد که آرایش نسبی هر زوج نانو خودرو مجاور با پیکربندی های
تعادلی دیده شده در سیستم دو نانو خودرو مشابه می باشد که این مورد در تحقیقات
مدل تمام - اتم نانو خودروها نیز مشاهده شده است. مدل درشت دانه ارائه شده برای
بررسی چیدمان سطحی نانو خودروها، پیکربندی تعادلی زوج نانو خودروها و پایداری
حرارتی آنها را بدروستی پیش بینی می کند. مدل درشت دانه مزبور که با فرض غالب
بودن سهم برهمکنش چرخ ها در برهمکنش بین دو نانو خودرو ایجاد شده است، برای
سایر نانو خودروها، به ویژه نانو خودروهای برپایه فولرین قابل توسعه است که این روش
از نظر هزینه و زمان، روشی کاملاً مقرون به - صرفه می باشد.

پانوشت ها

1. Self-Assembly
2. Scanning Tunneling Microscope
3. Molecular Mechanics Force Field

منابع (References)

1. Zhang, X., Gärisch, F., Chen, Z., Hu, Y., Wang, Z., Wang, Y., Xie, L., Chen, J., Li, J., Barth, J.V. and Narita, A., 2022. Self-assembly and photoinduced fabrication of conductive nanographene wires on boron nitride. *Nature Communications*, 13(1), p.442. <https://doi.org/10.1038/s41467-021-27600-1>.
2. Villagómez, C.J., Sasaki, T., Tour, J.M. and Grill, L., 2010. Bottom-up assembly of molecular wagons on a surface. *Journal of the American Chemical Society*, 132(47), pp.16848-16854. <https://doi.org/10.1021/ja105542j>.
3. Adorf, C.S., Moore, T.C., Melle, Y.J. and Glotzer, S.C., 2019. Analysis of self-assembly pathways with unsupervised machine learning algorithms. *The Journal of Physical Chemistry B*, 124(1), pp.69-78. <https://doi.org/10.1021/acs.jpcb.9b09621>.
4. Li, M., Li, S., Zhang, K., Chi, X., Zhou, H., Xu, H.B., Zhang, Y., Li, Q., Wang, D. and Zeng, M.H., 2021. Coordination-directed self-assembly of molecular motors: Towards a two-wheel drive nanocar. *Nanoscale*, 13(39), pp.16748-16754. <https://doi.org/10.1039/D1NR05046J>.
5. Schmaltz, T., Khassanov, A., Steinrück, H.G., Magerl, A., Hirsch, A. and Halik, M., 2014. Tuning the molecular order of C 60-based self-assembled monolayers in field-effect transistors. *Nanoscale*, 6(21), pp.13022-13027. <https://doi.org/10.1039/C4NR03557G>.
6. Baskar, A.V., Benzigar, M.R., Talapaneni, S.N., Singh, G., Karakoti, A.S., Yi, J., Al-Muhtaseb, A.A.H., Ariga, K., Ajayan, P.M. and Vinu, A., 2022. Self-assembled fullerene nanostructures: Synthesis and applications. *Advanced Functional Materials*, 32(6), p.2106924. <https://doi.org/10.1002/adfm.202106924>.
7. Vaezi, M., Pishkenari, H.N. and Ejtehadi, M.R., 2022. Collective movement and thermal stability of fullerene clusters on the graphene layer. *Physical Chemistry Chemical Physics*, 24(19), pp.11770-11781. <https://doi.org/10.1039/D2CP00667G>.

8. Shirai, Y., Osgood, A.J., Zhao, Y., Yao, Y., Saudan, L., Yang, H., Yu-Hung, C., Alemany, L.B., Sasaki, T., Morin, J.F. and Guerrero, J.M., 2006. Surface-rolling molecules. *Journal of the American Chemical Society*, 128(14), pp.4854-4864. <https://doi.org/10.1021/ja058514r>.
9. Morin, J.F., Shirai, Y. and Tour, J.M., 2006. En route to a motorized nanocar. *Organic Letters*, 8(8), pp.1713-1716. <https://doi.org/10.1021/ol060445d>.
10. Nemati, A., Meghdari, A., Nejat Pishkenari, H. and Sohrabpour, S., 2018. Investigation into thermally activated migration of fullerene-based nanocars. *Scientia Iranica*, 25(3), pp.1835-1848. <https://doi.org/10.24200/sci.2018.20321>.
11. Sasaki, T., Guerrero, J.M. and Tour, J.M., 2008. The assembly line: Self-assembling nanocars. *Tetrahedron*, 64(36), pp.8522-8529. <https://doi.org/10.1016/j.tet.2008.05.074>.
12. Khatua, S., Godoy, J., Tour, J.M. and Link, S., 2010. Influence of the Substrate on the Mobility of Individual Nanocars. *The Journal of Physical Chemistry Letters*, 1(22), pp.3288-3291. <https://doi.org/10.1021/jz101375q>.
13. Khatua, S., Guerrero, J.M., Clayton, K., Vives, G., Kolomeisky, A.B., Tour, J.M. and Link, S., 2009. Micrometer-scale translation and monitoring of individual nanocars on glass. *ACS Nano*, 3(2), pp.351-356. <https://doi.org/10.1021/nn800798a>.
14. Chu, P.L.E., Wang, L.Y., Khatua, S., Kolomeisky, A.B., Link, S. and Tour, J.M., 2013. Synthesis and single-molecule imaging of highly mobile adamantane-wheeled nanocars. *ACS Nano*, 7(1), pp.35-41. <https://doi.org/10.1021/nn304584a>.
15. Jin, T., Garcia-López, V., Kuwahara, S., Chiang, P.T., Tour, J.M. and Wang, G., 2018. Diffusion of nanocars on an air-glass interface. *The Journal of Physical Chemistry C*, 122(33), pp.19025-19036. <https://doi.org/10.1021/acs.jpcc.8b05668>.
16. Sasaki, T., Morin, J.F., Lu, M. and Tour, J.M., 2007. Synthesis of a single-molecule nanotruck. *Tetrahedron Letters*, 48(33), pp.5817-5820. <https://doi.org/10.1016/j.tetlet.2007.06.081>.
17. Hosseini Lavasani, S.M., Nejat Pishkenari, H. and Meghdari, A., 2019. How chassis structure and substrate crystalline direction affect the mobility of thermally driven p-carborane-wheeled nanocars. *The Journal of Physical Chemistry C*, 123(8), pp.4805-4824. <https://doi.org/10.1021/acs.jpcc.8b10779>.
18. Vives, G. and Tour, J.M., 2009. Synthesis of a nanocar with organometallic wheels. *Tetrahedron Letters*, 50(13), pp.1427-1430. <https://doi.org/10.1016/j.tetlet.2009.01.042>.
19. Zhang, J., Osgood, A., Shirai, Y., Morin, J.F., Sasaki, T., Tour, J.M. and Kelly, K.F., 2007. Investigating the motion of molecular machines on surfaces by STM: The nanocar and beyond. In 2007 7th IEEE Conference on Nanotechnology (IEEE NANO). (pp. 243-246). IEEE. <https://doi.org/10.1109/NANO.2007.4601180>.
20. Rapenne, G. and Joachim, C., 2017. The first nanocar race. *Nature Reviews Materials*, 2(6), pp.1-3. <https://doi.org/10.1038/natrevmats.2017.40>.
21. Akimov, A.V., Nemukhin, A.V., Moskovsky, A.A., Kolomeisky, A.B. and Tour, J.M., 2008. Molecular dynamics of surface-moving thermally driven nanocars. *Journal of Chemical Theory and Computation*, 4(4), pp.652-656. <https://doi.org/10.1021/ct7002594>.
22. Mofidi, S.M., Nejat Pishkenari, H., Ejtehadi, M.R. and Akimov, A.V., 2021. Locomotion of the C60-based nanomachines on graphene surfaces. *Scientific Reports*, 11(1), p.2576. <https://doi.org/10.1038/s41598-021-82280-7>.
23. Vaezi, M., Pishkenari, H.N. and Nemati, A., 2022. Mechanism of the motion of nanovehicles on hexagonal boron-nitride: A molecular dynamics study. *Computational Materials Science*, 207, p.111317. <https://doi.org/10.1016/j.commatsci.2022.111317>.
24. Nemati, A., Nejat Pishkenari, H., Meghdari, A. and Ge, S.S., 2019. Controlling the diffusive motion of fullerene-wheeled nanocars utilizing a hybrid substrate. *The Journal of Physical Chemistry C*, 123(42), pp.26018-26030. <https://doi.org/10.1021/acs.jpcc.9b08335>.
25. Nemati, A., Pishkenari, H.N., Meghdari, A. and Ge, S.S., 2020. Directional control of surface rolling molecules exploiting non-uniform heat-induced substrates. *Physical Chemistry Chemical Physics*, 22(46), pp.26887-26900. <https://doi.org/10.1039/D0CP04960C>.
26. Nemati, A., Nejat Pishkenari, H., Meghdari, A. and Ge, S.S., 2020. Influence of vacancies and grain boundaries on the diffusive motion of surface rolling molecules. *The Journal of Physical Chemistry C*, 124(30), pp.16629-16643. <https://doi.org/10.1021/acs.jpcc.0c03697>.
27. Nemati, A., Pishkenari, H.N., Meghdari, A. and Sohrabpour, S., 2018. Directing the diffusive motion of fullerene-based nanocars using nonplanar gold surfaces. *Physical Chemistry Chemical Physics*, 20(1), pp.332-344. <https://doi.org/10.1039/C7CP07217A>.
28. Vaezi, M., Nejat Pishkenari, H. and Ejtehadi, M.R., 2023. Programmable transport of C60 by straining graphene substrate. *Langmuir*, 39(12), pp.4483-4494. <https://doi.org/10.1021/acs.langmuir.3c00180>.
29. Sasaki, T., Guerrero, J.M., Leonard, A.D. and Tour, J.M., 2008. Nanotrains and self-assembled two-dimensional arrays built from carboranes linked by hydrogen bonding of dipyridones. *Nano Research*, 1, pp.412-419. <https://doi.org/10.1007/s12274-008-8041-4>.
30. Sezginel, K.B. and Wilmer, C.E., 2020. Modeling diffusion of nanocars on a Cu (110) surface. *Molecular Systems Design & Engineering*, 5(7), pp.1186-1192. <https://doi.org/10.1039/C9ME00171A>.
31. Kianezhad, M., Youzi, M., Vaezi, M. and Pishkenari, H.N., 2022. Rectilinear motion of carbon nanotube on gold surface. *International Journal of Mechanical Sciences*, 217, p.107026. <https://doi.org/10.1016/j.ijmecsci.2021.107026>.
32. Vaezi, M., Nejat Pishkenari, H. and Nemati, A., 2020. Mechanism of C60 rotation and translation on hexagonal boron-nitride monolayer. *The Journal of Chemical Physics*, 153(23). <https://doi.org/10.1063/5.0029490>.
33. Vaezi, M. and Pishkenari, H.N., 2021. Comparison of Diffusive Motion of C60 on Graphene and Boron Nitride Surfaces. *ArXiv Preprint ArXiv:2108.00477*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2108.00477>.

34. Kianezhad, M., Youzi, M., Vaezi, M. and Nejat Pishkenari, H., 2023. Unidirectional motion of C₆₀-based nanovehicles using hybrid substrates with temperature gradient. *Scientific Reports*, 13(1), p.1100. <https://doi.org/10.1038/s41598-023-28245-4>.
35. Rafii-Tabar, H., 2004. Computational modelling of thermo-mechanical and transport properties of carbon nanotubes. *Physics Reports*, 390(4-5), pp.235-452. <https://doi.org/10.1016/j.physrep.2003.10.012>.
36. Nosé, S., 1984. A unified formulation of the constant temperature molecular dynamics methods. *The Journal of Chemical Physics*, 81(1), pp.511-519. <https://doi.org/10.1063/1.447334>.
37. Hoover, W.G., 1985. Canonical dynamics: Equilibrium phase-space distributions. *Physical Review A*, 31(3), p.1695. <https://doi.org/10.1103/PhysRevA.31.1695>.
38. Plimpton, S., 1995. Fast parallel algorithms for short-range molecular dynamics. *Journal of Computational Physics*, 117(1), pp.1-19. <https://doi.org/10.1006/jcph.1995.1039>.
39. Vaezi, M., Pishkenari, H.N. and Ejtehadi, M.R., 2022. Nanocar swarm movement on graphene surfaces. *Physical Chemistry Chemical Physics*, 24(45), pp.27759-27771. <https://doi.org/10.1039/D2CP03856K>.
40. Mofidi, S.M., Nejat Pishkenari, H., Ejtehadi, M.R. and Akimov, A.V., 2019. Role of graphene surface ripples and thermal vibrations in molecular dynamics of C₆₀. *The Journal of Physical Chemistry C*, 123(32), pp.20026-20036. <https://doi.org/10.1021/acs.jpcc.9b03947>.